

STEDINA TAS-SINJURA BETTA

Bil-qiegħda fuq sigġu tad-dirgħajn miksi bil-ħarir aħmar, quddiem mejda tal-ġewż b'saqajha mnaqqxin u wiċċha jleqq bħal mera, s-sinjura Betta kienet tidher mitlufa fi ħsebijiet kbar. Rasha mgħaddsa fuq erba' karti mberflin bl-ikħal, taqbad il-pinna, tbillha fi klamar tal-fidda, tressaqha lejn il-karta biex tikteb, iżda malajr terġa' terfagħha u taħseb.....

In-sinjura Betta, bint is-Sur Gamillu, tabib tal-Gvern, kienet mara minn tagħna kemm trid, iżda mindu żżewġet rikbet il-marda ta' żewġha; bdiet titkabbar u 'l sħabha, li qabel kienu ħbieb tagħha, issa bdiet tarahom iżgħar minnha u tatihom il-ġenb. Żewġha, s-sur Ferdillandu, kien jiftaħar li hu ġejj minn nisel il-kbarat; ħu nannuh kien il-Baruni ta' Brija; dam ħafna għażeb, u li ma fettillux iżżewweġ kieku l-barunija kienet taqa' fuq ħuh, in-nannu, u minn għandu (min jaf?) setgħiet imbagħad tmiss lilu. Kien jogħxa jithaddet fuq buż-nannietu bla ma jmerih ħadd; joħla jekk tghidlu "Sur Baruni", u bħalxejn jisbirlek xahar jew tnejn jekk ma tmurx tħallsu tal-qbiela nhar Santa Marija. Minnu ddakkret is-sinjura Betta. Bħala martu kien jidhrilha li ġejja wkoll minn nisel il-kbarat u għalhekk bdiet tindeñes ma' sinjuri akbar minnha, tiste-

dinhom u tfitte li tkun mistiedna minnhom, timxi fuqhom u żzomm ruħha, kemm tista', bħalhom. Darba jew darbtejn fis-sena s-sinjura Betta kienet tistieden xi erba' sinjuri ħbieb tagħha. Biex kollox imur sewwa, kienet tibda taħseb minn xi zahar qabel: iżżejjen id-dar mill-aħjar, tperreċ fuq l-imwejjed, mal-ħitan, mat-turġien kemm xarbitelli għandha li żewġha jgħid li għadhom gejjin minn għand bużnannietu l-barunijiet ta' Brija, tghodd u tqis kemm sa tixtri ħelu, għax kellha l-fehma li jew tiftaħ biebek u tiftaħar jew tagħalqu u tinsatar; fuq kollox taħseb u treden f'moħha 'l min sa tistieden.

Bil-qieghda fuq sigġu tad-dirgħajn is-sinjura Betta kienet ilha aktar minn siegħa tmaħħaħ u tħammem 'l min sa tistieden. Minn quddiem għajnejha kien għaddej sarbut twil ta' nisa sinjuri, waħda aqwa mill-oħra, u għal kull waħda kienet iddu italla' u tniżżel jekk għandhiex tistedinha jew le.

Is-sinjura Nina! Nistedinha? Xieraq li nistedinha; ħabiba tiegħi ħafna; ilna ħbieb mindu konna tfał; tgharrasna ħabta waħda u ħdarna lil xulxin. Kull fejn tarani ssellemlu, tkellimni, tifraħ bija. Inkun nonqos magħha jekk ma nistedinhiex. Izda targa' u tghid, is-sinjura Nina mhix tal-qatgħa tas-sinjuri l-oħra li jkolli mistednin. Missierha bil-ħanut tal-ħwejjeġ, għalkemm wieħed mill-aqwa ħwienet tal-Belt, u żewġha skrivan il-Qorti. Tassew li mrobbija tajjeb, taf titkellem bl-ingliż, bit-taljan, bil-franċiż, u taf iġġib ruħha daqs l-aqwa sinjura, izda billi mhix gejjja minn familja għolja, il-mistednin l-oħra jagħtuha l-ġenb, jagħtu l-ħitja lili li stedinthom ma' nies li mħumieħ ta' mparhom, u ma jilqgħux aktar l-istedin tiegħi u jagħtuni il-ġenb; mela għal did-darba ma nistedinhiex, imbagħad nistedinha darba oħra waħidha.

Is-sinjura Lwiża! Bil-ħaqq, ma rridx ninsieha. Lewwel waħda li rrid nistieden. Għadha qatt ma giet għandi. Kont nafha biss mill-wieċ. Iltqajt magħha u kellimtha l-ewwel darba Sant'Anton xi xahrejn ilu. Ma tidherx inkabbra. Fuq kollox għandha t-tifel iġġodd ħafna għal Biċe tiegħi. Tifel waħdu, għad jiret il-ġid kollu ta' ommu u ta' missieru. Targa, zijuh, il-konti, ma, għandux subien u, jekk anqas ma jkollu, bħalma aktarx li ma ikollux, il-Konti jkun bin is-sinjura Lwiża, u Biċe tiegħi tkun Kontissa. Jaħtieġ inżieghel biha kemm niflaħ is-sinjura Lwiża, u nerga' nistedinha weħidha u nżommha ħabiba tal-qalb. Nagħmel kemm nista' biex il-ħsieb ta' moħħi jseħħ.

Il-Markiza Fimja! Ankas biss ma rrid naħseb fiha! Żgur li ma nistedinha qatt u anqas ma rridha tirfes ġo dari. Jidriha li m'hawnx aqwa minnha. Jidhrilha li quddiemha kulhadd għandu imejjeħ rasu. Imma jien ma mmejjiha qatt. Jekk inhi kbira, jien minhiex żgħira. U fuq kollox qatt ma ninsa x'għamlitli darba, x'regħxa tātni! Tiltqa' miegħi, tkellem lill-

Barunissa Manni, li kienet miegħi, u lili anqas biss ma tħares lejja! Dakshekk taf iġġib ruħha bi kburitha kollha.

Is-sinjura Dora, bint il-Konti Kaspru! Nistedinha, mhux għax għandi xi qatra demm magħha, imma biex nuriha li n-nisel tagħna mhux inqas minn tagħhom. Hi dejjem tgħid li r-razza ta' żewġi mhi xejn, li żewġi ma jiġi xejn mill-Barunijiet ta' Brija, u li kieku jiġi ninnhom m'għandux biex jiftaħar, għax ma kinux xi haġa kbira. Għalhekk irrid nistedinha u niktbilha ittra sabiħa, imżejna bi kliem helu ta' fberija biex aktar titħajjar tiġi, u mbagħad nuriha x'kienet irrazza tagħna u minn liema nisel gejj żewġi. Nuriha l-arblu tarrazza tagħna hemm f'inkwatru gos-sala; nuriha xi ittri li qegħdin imdendlin fi gwarniċ, li juru x'postijiet għoljin kellhom dejjem nies żewġi; nuriha r-ritratti taż-żejt tagħhom, lebsin kollha u mżejjnin kif jixirqilhom, nuriha r-ritratt ta' l-ewwel barunissa ta' Brija, li kienet l-isbaħ mara u l-aqwa sinjura ta' żmienha, miġjuba minn kulhadd, saħansitra mill-Grammastro. Nuriha li r-razza tagħna kienet laħqet l-oghla għieh, meta razzitha kien għadu hadd ma jaf biha.

* * *

Bil-qiegħda fuq is-siġġu tad-dirgħajn miksi bil-ħarir aħmar is-sinjura Betta għadha mitlufa f'dak il-baħar ta' fħebijiet. Taqbad il-pinna u terħiha, tikteb u taqra l-ittra qabel ma tagħlaqgħa, taħseb u tħares b'ħarsa mitlufa, u tagħsar moħħa bil-fehmiet li tnisslu fih mindu żżewġet is-sur Ferdillandu.